

Rautatiealan **SÄÄNTELYELIN**

Rautatiekaluston huoltopalveluja koskeva selvitys

Mertti Anttila ja Aleksi Kukkarinen

Sidosryhmätilaisuus 26.11.2025

Palvelupaikkoja koskeva sääntely

- Komission täytäntöönpanoasetus palvelupaikkojen ja rautatieliikenteeseen liittyvien palvelujen käyttöoikeudesta (EU) 2017/2177,
ns. **palvelupaikka-asetus**
- Pääosin raideliikennelain palveluja ja niistä perittäviä maksuja koskevan **18 luvun säännökset**
- Rautatiemarkkinadirektiivin 2012/34/EU **II liitteen kohdat 2 - 4**

Palvelupaikan kuvausten sisältövalvonta palvelupaikkatyypeittäin

Rautatiemarkkinadirektiivi 2012/34/EU, Liite II

- v.2020-2021: Tavaraliikenneterminaalit (kohta 2b)
- v. 2022-2023: Satamaraiteet (kohta 2g)
- **v. 2024-2025: Huoltotilat (kohta 2e)**
- v. 2025: Järjestelyratapihat (kohta 2c)
- v. 2025: Varikkosivuraiteet (seisontaraiteet) (kohta 2d)

Huoltotiloja ja tiloissa tarjottavia palveluja koskeva sääntely

- Rautatiemarkkinadirektiivin liite II, kohta 2:

Käyttöoikeus, myös radan käyttöoikeus, on annettava seuraaville **palvelupaikoille**, kun ne ovat olemassa, ja näissä **palvelupaikoissa tarjottaviin palveluihin**:

...

e) huoltotilat lukuun ottamatta perusteellisen huoltopalvelun tiloja, jotka on tarkoitettu suurnopeusjunien tai muuntityypisen erityisiä tiloja edellyttävän liikkuvan kaluston huoltoon;

...

Miten selvityksen tarkastelu rajattiin?

Huoltopalvelumarkkinan selvittäminen

Kalustoyksiköllä tulee olla ennen sen käyttöä Suomen rataverkolla kalustorekisteriin merkitty kunnossapidosta vastaava yksikkö (ECM = Entity in Charge of Maintenance).

- Rautatiemarkkinasäätelyn mukainen palvelupaikan ylläpitäjä on sellainen huoltopalveluja tarjoava yritys, joka on ECM-sertifioitu kunnossapitoyritys.
- Selvityksen rajauksen mukaisesti Suomessa ECM-sertifioidut kunnossapitoyritykset:
ArcticRail Oy, Avesco Oy, Saalasti Rails Oy, Siemens Mobility Oy, VR Kunnossapito Oy

Oikeuskäytäntö apuna tulkinnassa

EU-tuomioistuimen ennakkoratkaisu [C-60/20](#) :

- Palvelupaikan määritelmä perustuu objektiiviseen kriteeriin eli palvelupaikan tekniseen kapasiteettiin tarjota tiettyjä palveluja.
 - > Palvelupaikan määrittelyssä ei ole olennaista se, miten se on organisatorisesti järjestetty.
- Palvelupaikan kuuluminen sääntelyn piiriin ei riipu siitä millä oikeusperusteella palvelupaikkaa käytetään eikä siitä ketkä ovat palvelujen vastaanottajia. Myöskään sillä, että palveluja käyttää ainoastaan yksi asiakas ei ole tässä yhteydessä merkitystä.
 - > Vaikka tilassa huollettaisiin vain omaa kalustoa, se ei tarkoita etteikö se olisi sääntelyn mukainen palvelupaikka.
- Palvelupaikan ylläpitäjiä voi samassa palvelupaikassa olla useita:
 - > palvelupaikan ylläpitäjä, joka hallinnoi huoltotilaa sekä päättää pääsystä tilaan, vaikka ei tuottaisikaan siellä huoltopalveluja sekä
 - > palvelupaikan ylläpitäjä, joka tarjoaa tilassa pelkästään huoltopalveluja (ECM-kunnossapitoyritykset).

Sääntelyn mukaiset palvelupaikan ylläpitäjät

- Huoltopalvelumarkkinan selvityksen perusteella rautatiemarkkinasääntelyn piiriin kuuluu tällä hetkellä seitsemän palvelupaikan ylläpitäjää, joiden tulee julkaista palvelupaikan kuvaus:
- ArcticRail Oy, Avesco Oy, North Rail Oy, Saalasti Rails Oy, Operail Repairs OÜ, Siemens Mobility Oy ja VR Kunnossapito Oy (FleetCare)

Palvelupaikan kuvausten valvonta

- Lähes kaikki em. tahot ovat julkaisseet palvelupaikan kuvauksen asianmukaisesti sääntelyn edellyttämällä tavalla.
- Sisältövalvonta on vielä joidenkin toimijoiden osalta kesken mutta se on valmistumassa ja palvelupaikan kuvaukset ovat päivittymässä lähiaikoina.
- Linkit VR Kunnossapito Oy:n palvelupaikan kuvauksiin löytyy Raideinfra Oy:n verkkoselostuksen yhteydestä VR-Yhtymän verkkosivujen kautta.
- Linkit muiden palvelupaikan ylläpitäjien julkaisemiin palvelupaikan kuvauksiin löytyy Väyläviraston verkkosivuilta, verkkoselostuksen yhteydessä olevalta palvelupaikka-sivustolta.

Rautateiden liikkuvan kaluston huoltopalveluiden maksut ja kohtuullisen tuottoprosentin määrittely

- Vuonna 2025 sääntelyelin teki kyselyn eurooppalaisten sääntelyelinten verkostolle (*IRG-Rail*) liikkuvan kaluston huoltopalvelupaikkojen maksujen julkaisemisesta palvelupaikan kuvauksissa. Vastauksia saatiin 16 kpl.
- Kaikki sääntelyelimet, jotka ovat asiaa valvoneet (yli puolet vastanneista), edellyttävät maksujen julkaisemisen tuntihintana tai jopa tarkemmalla tasolla.
- Syksyllä 2025 sääntelyelin teetti PricewaterhouseCoopers Oy:llä (PwC) selvityksen, jonka tarkoituksena oli määrittää kohtuullinen tuottoprosentti ja sen laskennassa käytettävät parametrit liikkuvan kaluston huoltopalveluille.
- Kohtuullinen tuottoprosentti määritettiin WACC-menetelmää käyttäen.
- WACC (*Weighted Average Cost of Capital*) tarkoittaa keskimääräistä painotettua pääoman kustannusta, jonka laskennassa huomioidaan oma ja vieras pääoma.

Kohtuullisen tuottoprosentin soveltaminen

- PwC:n selvityksessä kohtuullinen tuottoprosentti laskettiin erikseen omissa ja erikseen vuokratuissa tiloissa tuotettaville huoltopalveluille.
- Kummassakin tapauksessa WACC:iksi ennen veroja (*pre-tax WACC*) saatiin 9,3 %.
- Sääntelyelimen suunnitelmissa on vuoden 2026 aikana laatia muistio kohtuullisen tuoton laskemisesta sekä järjestää aiheesta kuuleminen.

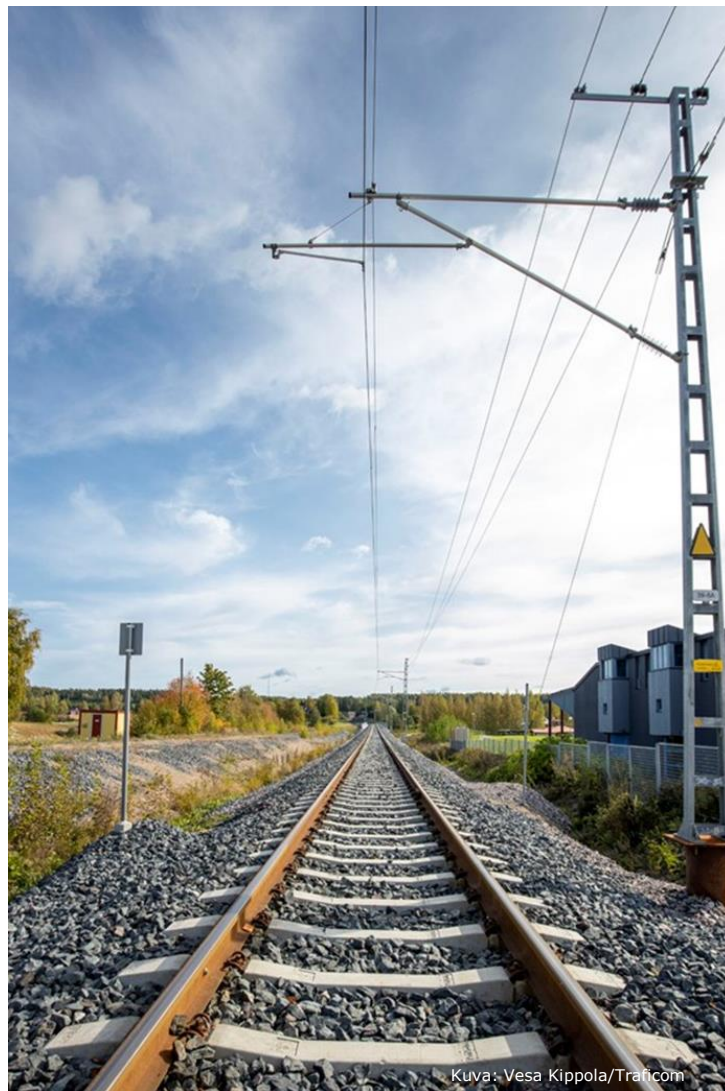

Kuva: Mika Huisman / Traficom

Lisätietoja

- Lisätietoja ja ohjeistusta saa rautatiealan sääntelyelimeltä
- railregulator@traficom.fi
- Mertti Anttila, p. 029 534 6813
Aleksi Kukkarinen, p. 029 534 5247 (hinnoittelu)
- etunimi.sukunimi@traficom.fi

Kiitos!

Kuva: Vesa Kippola/Trancom